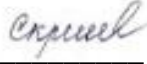

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

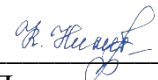
ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньо-професійної програми

Світлана СКРИПНИК
«01» вересня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

Катерина НІКІТЕНКО
Протокол засідання кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу й іноземних мов
ХДАЕУ від «01» вересня 2023 року № 2

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація управління науковими проєктами та захист інтелектуальної власності

назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Освітньо-професійна програма – Філософія науки та академічна етика

Спеціальність – 051 Економіка

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Організація управління науковими проектами та захист інтелектуальної власності
Факультет	Економічний
Назва кафедри	<u>готельно-ресторанного та туристичного бізнесу й іноземних мов</u>
Викладач	Грановська В. Г. – доктор економічних наук, професор
Контактна інформація	Грановська В. Г. <u>Контактна інформація</u> моб. тел.: 095 419 15 15 e-mail: vgranovska@ukr.net
Графік консультацій	вівторок 14.00-16.00
Програма дисципліни	Програма вивчення навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 051 Економіка.
Мова викладання	Українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	У межах цього курсу здобувачі вищої освіти продовжують формування та систематизацію знань щодо розроблення та управління науковими проектами на основі узагальнення, критичного мислення й аналізу явища та проблеми, які вивчаються, що сприяє проявленню гнучкості у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах загальнонаукової методології. Також курс сприяє формуванню систематичних знань системи інтелектуальної власності, способів та засобів її захисту.
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/view.php?id=632

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	<u>Мета викладання дисципліни</u> полягає у формування здібностей у здобувачів застосовувати на практиці теорію управління науковими проектами, розуміти проблеми управління проектною діяльністю, аналізувати ризики, що пов'язані з виконанням проекту, а також розробляти та надавати пропозиції щодо координації та коригування проектних дій, а також розкриття поняття, змісту та механізму захисту прав інтелектуальної власності.
Завдання вивчення дисципліни	<u>Завдання вивчення дисципліни</u> : теоретична підготовка здобувачів третього рівня вищої освіти з питань: сутності і категорій методології наукових досліджень; організації процесу наукового дослідження; вибору об'єктів наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів та принципів дослідження; розроблення етапів та форм процесу наукового дослідження; планування науково-дослідних робіт; розуміння проблеми управління проектною діяльністю та аналізування ризиків пов'язаних з виконанням проекту; розроблення кейсів наукових проектів; застосування організаційних механізмів управління проектами; розроблення та надання пропозицій (рекомендацій) щодо координування та коригування виконання проекту; оцінювання етапних та кінцевих результатів виконання робіт проекту;

поняття та сутності інтелектуальної власності та способів її захисту на національному та міжнародному рівнях.

Результатом вивчення дисципліни «Організація управління науковими проєктами та захист інтелектуальної власності» здобувач отримує:

знання:

- нормативно-правове забезпечення наукової діяльності в Україні;
- моделі і методи планування та управління науковими дослідженнями;
- загальну характеристику наукових проєктів;
- сучасні методологічні принципи і методичні прийоми наукового дослідження;
- класифікацію завдань управління науковими проєктами у вищих навчальних закладах;
- загальної класифікації наукових проєктів;
- основних етапів и задач процесу управління науковими проєктами;
- загальних підходів до оцінки економічної ефективності проєкту;
- основних підходів до оцінки ризиків проєктів;
- механізмів управління взаємодією учасників проєкту, стимулювання в управлінні проєктами, оперативного управління проєктами:
- технології оцінки проєктної діяльності;
- системи інтелектуальної власності і, зокрема, промислової власності в винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності;
- основ інженерної творчості та визначення творчого рівня винаходу;
- системи використання та застосування науково-технічної патентної інформації;
- методологічних основ створення об'єктів промислової власності і інженерної психології;
- захисту патентних прав, авторського права та суміжних прав, а також системи патентної інформації;

уміння:

- ставити і вирішувати перспективні науково-дослідні і прикладні завдання;
- планувати та управляти науковими дослідженнями у вищих навчальних закладах;
- застосовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень та творчої продукції;
- проводити патентні дослідження в певній Галузі техніки та оформлювати заявку на винахід або інший об'єкт промислової власності, заявку на об'єкт авторського права, зокрема, на комп'ютерні програми і бази даних, документи на комерційну таємницю;
- використовувати патентну інформацію та документацію при проведенні науково-дослідних, проєктно-конструкторських, проєктно-технологічних розробок;
- застосовувати норми цивільно-процесуального, господарсько-процесуального та арбітражно-процесуального законодавства України при порушенні прав на об'єкт інтелектуальної власності.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна	- Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
Загальні	ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ЗК 06. Здатність володіти соціально-комунікативними навичками ефективного спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
Спеціальні (фахові)	СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами. СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності. СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проєкти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку. РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках. РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

	PH09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.
--	---

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	1
Семестр	2
Курс	1 курс
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	Навчальна дисципліна базується на знаннях таких дисциплін: «Філософія науки та академічна етика», «Методологія й організація наукових досліджень та академічне письмо», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Наукова іноземна мова»
Постреквізити	Знання можуть бути використані при написанні дисертаційної роботи, проведення іншого виду наукової діяльності.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3.0
Лекції	12 год.
Практичні / Семінарські	12 год.
Лабораторні	-
Самостійна робота	66 год.
Форма підсумкового контролю	Залік

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	ТЗ: Персональні комп'ютери Intel Core i3- 8100 (рік придбання 2019), мережне обладнання ПЗ: Windows 10, MS Office , он-лайн інструменти Google
Обладнання	Проектор, мультимедійна дошка, комутатор WiFi, персональні комп'ютери

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні поступово та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових
-----------------	--

	робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи подані із порушенням термінів виконання (без поважних причин), виконані не в повному обсязі або з ознаками академічної недоброчесності можуть бути оцінені на нижчу оцінку. Перескладання пропусків відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Пропущені заняття (як з поважних, так і неповажних причин), мають бути відпрацьовані в день консультації особисто. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Опорним для підготовки відповідей та доповідей є матеріали лекції та рекомендованої літератури. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни.
Академічна доброчесність	Дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин здобувачами освіти є обов'язковим. Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів або перескладання форми контролю. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1. Організація управління науковими проєктами							
1	Лекція 1	Нормативно-правове забезпечення наукової діяльності. Загальна характеристика наукових проєктів.	2				
	П.Р.1	Необхідно надати загальну характеристику нормативно-правової бази України у науково-технічній сфері. Визначити структуру державного управління науковою діяльністю і реалізації державної науково-технічної політики в Україні. Розкрити поняття та здійснити класифікацію наукових проєктів. Охарактеризувати процес управління науковими проєктами, методи та механізми управління ними. Розкрити компоненти діяльності та характеристика наукових проєктів. Роль і місце наукових проєктів у		2			5

		структурі інноваційного процесу.						
	С.Р.1	Самостійне опрацювання теоретичних питань, виконання тестових та практичних завдань					8	6
2	Лекція 2	Сучасні методологічні принципи і методичні прийоми наукового дослідження.	2					
	П.Р.2	Проаналізувати моделі і методи планування та управління науковими дослідженнями. Визначити основні функції управління наукового дослідження. З'ясувати основні моделі організації управління науковими дослідженнями.		2				5
	С.Р.2	Самостійне опрацювання теоретичних питань, виконання тестових та практичних завдань, підготовка реферату					8	8
3	Лекція 3	Специфіка наукових проєктів у закладах вищої освіти і модель системи управління науковими проєктами.	2					
	П.Р.3	Засвоєння поняття та мети наукової діяльності ЗВО. Дослідження існуючих критеріїв класифікації наукових проєктів у ЗВО. Визначення основних етапів функціонування системи управління науковими проєктами. Механізми та завдання управління науковими проєктами у ЗВО.		2				5
	С.Р.3	Самостійне опрацювання теоретичних питань, виконання тестових та практичних завдань					10	6
4	Лекція 4	Поняття інтелектуальної власності і система її правової охорони.	2					
	П.Р.4	Вивчення порядку оцінювання результатів наукових проєктів. Планування портфелю наукових проєктів. Розподіл ресурсів в наукових проєктах. Порядок стимулювання виконавців наукових проєктів.		2				5
	С.Р.4	Самостійне опрацювання теоретичних питань, виконання тестових та практичних завдань.					10	6
		Виконання та захист індивідуального завдання						6
Всього за змістовою частиною 1			8	8			36	52
Змістова частина 2. Захист інтелектуальної власності								
5	Лекція 5	Авторське право та суміжні права. Патентне право. Оформлення патентних прав.	2					
	П.Р.5	Вивчення становлення законодавства України про інтелектуальну власність. Розкриття поняття інтелектуальної власності та основних		2				5

		інститутів права інтелектуальної власності. Роль і значення інтелектуальної власності для України. Історія розвитку законодавства про охорону інтелектуальної власності. Проаналізувати систему джерел правового регулювання відносин пов'язаних з охороною і використанням об'єктів інтелектуальної власності. Стандарти у сфері інтелектуальної власності. Стандарти Всесвітньої організації інтелектуальної власності.					
	С.Р.5	Самостійне опрацювання теоретичних питань, виконання тестових та практичних завдань, написання та захист реферату				10	8
6	Лекція 6	Захист прав інтелектуальної власності.	2				
	П.Р.6	Дослідити правовий статус суб'єктів та об'єкти авторського права та суміжних прав. Визначити майнові і особисті немайнові права авторів. Вільне використання творів. Поняття та різновиди суміжних прав. Знати строк дії авторських та суміжних прав. Розпорядження майновими авторськими правами і авторський договір. Колективне управління авторським правом і суміжними правами. Поняття й ознаки об'єктів патентного права: винахід; корисна модель; промисловий зразок. Суб'єкти патентного права. Проаналізувати та засвоїти порядок і стадії оформлення патентних прав. Міжнародна заявка на винахід (корисну модель), промисловий зразок. Особисті немайнові та майнові права авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків. Розпорядження патентними правами. Обов'язки патентовласника. Передання майнових прав. Дostroкове припинення чинності прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок та визнання їх недійсними.		2			5
	С.Р.6	Самостійне опрацювання теоретичних питань, виконання тестових та практичних завдань				10	6
	С.Р.7	Самостійне опрацювання теоретичних питань, виконання тестових та практичних завдань, написання та захист реферату				10	6
		Виконання та захист індивідуального завдання					8
Всього за змістовою частиною 2			4	4		30	38
Додаткові бали							10
Максимальна кількість балів							100

9. Форми і методи навчання

Лекція	Застосовуються наступні методи: словесні, наочні, пояснювально-ілюстративні, аналітичні, дослідницькі методи. Використовують наступні форми, такі як: проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання; презентації навчальних матеріалів, застосування наочних матеріалів
Практичні /Семінарські	Виконаних творчих завдань, рефератів, есе; моделюючі вправи, розв'язування творчих задач та завдань; консультації (настановні, контрольні, проблемні); написання наукових завдань.
Лабораторні	-
Самостійна робота	Самостійна та індивідуальна роботи здобувача передбачає теоретичне опрацювання питань, передбачених силабусом та програмою освітньої компоненти, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблену проробку за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. Видами роботи можуть бути підготовка до практичних (семінарських) занять, виконання тренувальних тестів, написання рефератів, есе, пошук інформації з літературних джерел і мережі Internet та проведення елементів наукової роботи. Наукова робота здобувачів здійснюється у роботі гуртків, підготовці та виступах на наукових студентських конференціях, написанні статей.

10. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
Використовують наступні методи контролю: усний, письмовий, комбінований, дискусійний. Тестовий контроль, перевірка творчих завдань, оцінка за активність здобувачів на заняттях, тези виступів на конференціях, участь у конференціях, публікація статті, створення презентацій.	
Підсумковий контроль за змістовою частиною	
Опитування	
Підсумковий контроль	
Проміжний контроль з дисципліни включає оцінювання результатів самостійного вивчення теоретичного та практичного матеріалу. Основні методи контролю знань здобувачів: за окремою змістовою частиною: - усна перевірка (опитування, розв'язання проблемних ситуацій тощо) на практичних заняттях, враховуючи, що рівень підготовки здобувача науково-освітнього рівня доктор філософії відображає систематичність його самостійної роботи над курсом (6 занять × 5 бал = 30 балів); - тестова перевірка за темами дисципліни (7 тем × 3 бал = 21 бал); - практична перевірка - розв'язання задач, вправ (7 робіт × 3 бали = 21 бал); - захист рефератів, доповідей (3 роботи × 2 бали = 6 балів); - виконання і захист ІНДЗ (2 роботи × 6 балів = 12 балів). - до 10 додаткових балів за участь у неформальній освіті, участь у конференціях, проходження стажування тощо.	

Поточний контроль: загальна (максимальна) сума балів за змістові частини – 90; загальна (максимальна) сума балів, з урахуванням додаткових балів - 100.

Здобувач науково-освітнього рівня доктор філософії може бути допущений до іспиту, якщо він має позитивні оцінки за підсумками кожної із змістових частин.

Підсумковий контроль: залік.

Максимальна кількість - 100 балів.

Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ.

Розподіл балів з дисципліни «Організація управління науковими проєктами та захист інтелектуальної власності»

Поточне оцінювання та самостійна робота							Додаткові бали*	Підсумковий бал
Змістова частина 1			Змістова частина 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	10	100
11	13	11	17	13	11	14		

* отримуються за проходженням курсу «Наукова комунікація в цифрову епоху» (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UKMA+SCDA101+2020_T1) та за наявності підтверджуючого сертифікату.

11. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

12. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none">1. Graham Dutfield, Uma Suthersanen Dutfield and Suthersanen on Global Intellectual Property Law: Second Edition. Edward Elgar Publishing, 2020. 576 p.2. Paul Torremans. Intellectual Property Law and Human Rights. Kluwer Law International B.V. 2020. 1120 p.3. Sidney M. Levy. Project Management in Construction, Seventh Edition. McGraw-Hill Education. 2018. 501 p.4. Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів : монографія / А.С. Штефан, В.С. Дроб'язко, А.В. Шабалін, та ін.; за ред. Н.М. Мироненко; НДІ інтелектуальної власності. К.: Інтерсервіс, 2018. 204 с.5. Грановська В. Г. Впровадження зарубіжного досвіду управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет конференції «Перспективи розвитку обліку, контролю і оподаткування в умовах глобалізації», (Херсон, 24 – 25 травня 2018 р.) Херсон: Айлант, 2018. 310 с.6. Данченко О. Б., Бедрій Д. І, Семко І. Б. Управління конфліктами наукового проекту. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія : Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. 2019. № 2. С. 28-357. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.8. Посібник для суддів з інтелектуальної власності / Бенедисюк І. М. та ін.. Київ. К.І.С. 2018. 424 с.9. Управління проектами та ризиками: навч. посіб. / О. І. Яковенко. Ніжин: Лисенко М. М. [вид.], 2019. 194 с.10. Управління проектами: підручник / С. А. Соколовський [та ін.] ; Нац. гвардія України, Нац. акад. Нац. гвардії України. Харків : НАНГУ, 2019. 303 с.11. Сазонець І. Л., Ковшун Н. Е. Управління науковими проектами: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 208 с.12. Якименко І., Штефан Є., Лук'янихін В. Управління науковими проектами [Електронний ресурс]: навчальний посібник. К.: НУХТ, 2022. 139 с.
Додаткова	<ol style="list-style-type: none">1. Бушуев С. Д., Бушуев Д. А., Ярошенко Р. Ф. Проривні компетенції в управлінні інноваційними проектами та програмами. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія : Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. 2018. № 1. С. 3-9.2. Васюткіна Н. В., Гуменюк М. Д. Нові підходи у використанні інформаційних технологій в управлінні проектами віртуальних підприємств. Економіка і управління. 2020. № 3. С. 54-62.3. Гринченко М. А., Пономарьов О. С., Лобач О. В. Лідерство в системі поведінкових компетенцій фахівця з управління проектами. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія : Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. 2018. № 2. С. 81-87.4. Перспективи ефективних управлінських рішень у бізнесі та проектах [Текст] = Prospects for effective managerial decisions in business and projects = Перспективы эффективных управленческих решений в бизнесе и проектах : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 20-21 верес. 2018 р. / Міжнар. гуманітар. ун-т. - Одеса : Фенікс, 2018. - 135 с.

	<p>5. Пітерська В. М., Логінов О. В., Логінова Л. В. Механізм проектно- орієнтованого управління освітньою діяльністю закладів вищої освіти. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія : Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. 2020. № 1. С. 43-49.</p> <p>6. Світова економіка = World economics : навч. посіб. / [В. М. Фомішина та ін. ; за ред. В. М. Фомішиної]. - Укр.-англомов. вид. - Одеса : Олді плюс, 2021. 611 с.</p> <p>7. Соколюк С. Ю., Чернега І. І., Жарун О. В., Коротєєв М. А., Тупчій О. С. Формування інноваційного проекту шляхом прийняття ефективних управлінських рішень. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2021. Вип. 98(2). С. 203-211.</p> <p>8. Циган Р. М., Кирилаха Н. Г., Солодков Д. Є. Методика управління кадрами в рамках проектної роботи з використання технологій big data. Ефективна економіка. 2020. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_5_40.</p> <p>9. Paul Torremans. Holyoak and Torremans Intellectual Property Law. Oxford University Press, 2019. 692 pp.</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<p>1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://www.rada.gov.ua/</p> <p>2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua/</p> <p>3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/</p> <p>4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого. URL: https://nlu.org.ua/</p> <p>5. Офіційний сайт Державної статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/</p> <p>6. Офіційний сайт Міністерства економіки України URL: https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA</p> <p>7. Репозитарій ХДАЕУ. URL: http://dspace.ksau.kherson.ua/</p> <p>8. Офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності (World Intellectual Property Organization). URL: www.wipo.int.</p> <p>9. Project Management Institute. URL: https://www.pmi.org/</p>